

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 47. Ut kommer hvarje Söndag. Götheborg den 21 November 1858. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. XII årgången

Ida Pfeiffer.

(Efter "Illustrated London News.")

Vi ha ofta hört omtalas energiska resande, och ha dermed vanligen förenat föreställningen af djervte och råbarkade män; men på senare tider ha vi lärt oss, att det äfven varit möjligt för en kvinna, hvars karakter, sedvanor och person ej varit i ringaste mån manligare än andra individers af hennes kön, men som, der handling ifrågakommit, varit mera lugn och beslutsam än tusentals andra kvinnor, som aldrig öferskridit sin hembygds gränser, att utföra resor både till sjös och lands, med medel och inom en tidrymd, som gör att man verkligen finner hennes idrotter förvånande, ja nära nog underbara.

Fru Ida Pfeiffer, hvars namn hos oss är så nära förenadt med hennes "Resa

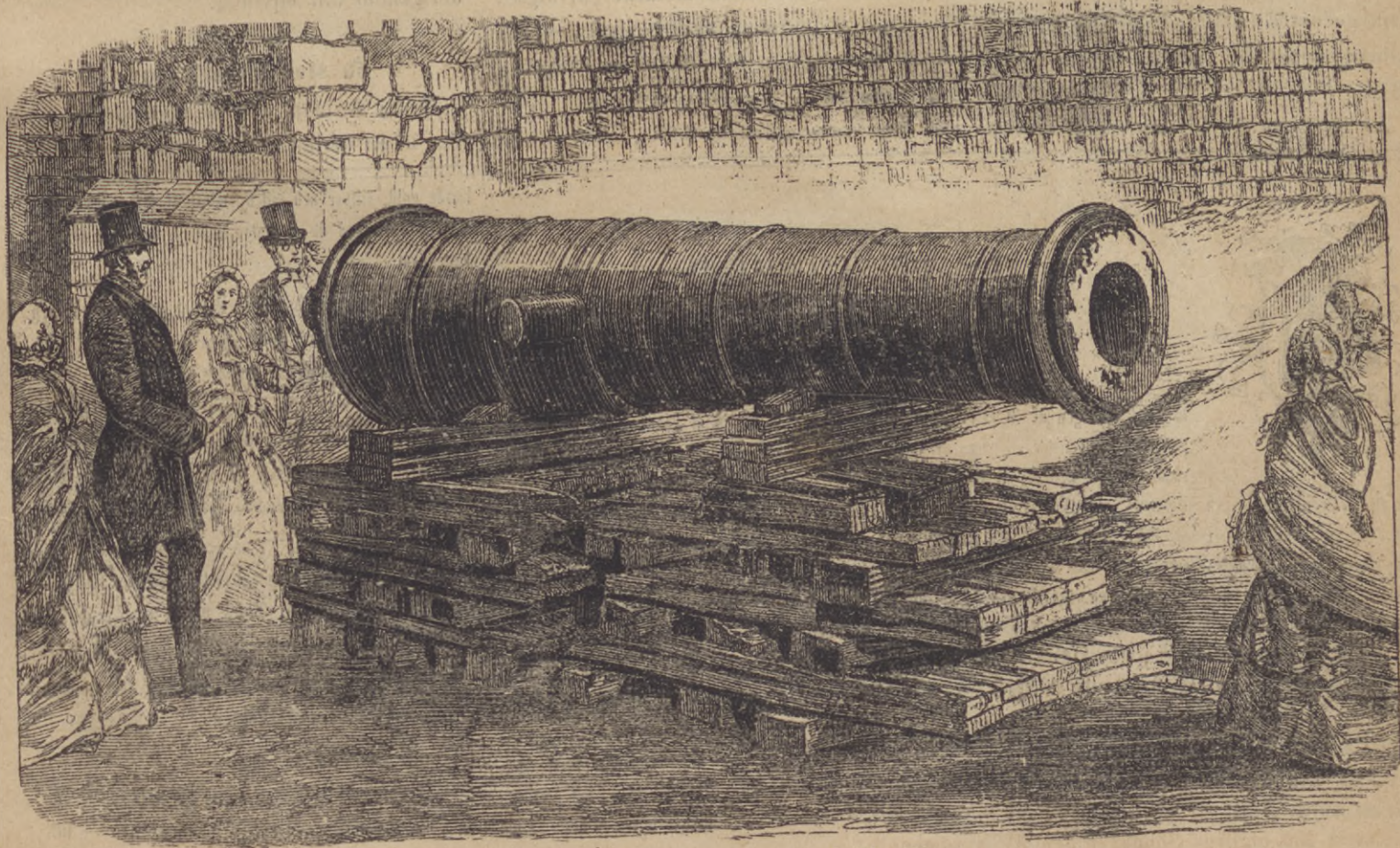

Ida Pfeiffer.

ikring jorden" och andra verk, måste betraktas såsom en af de mest framstående kvinnor, vare sig i närvarande eller hvilken annan tid som helst. Berättelsen om hennes äfventyrliga bana liknar en saga ur "Tusen och en natt."

Hon föddes i Wien mot slutet af förra århundradet (1795) och lefde ett stilla lif ända till 47 års ålder, under hvilken tid hon dock närde en djup böjelse för resor och af en helt ringa årlig inkomst hoplade en summa för realiserandet af sina önsknigar.

År 1842 begaf hon sig ut på sin första resa, genomfor Turkiet, Palestina och Egypten samt utgaf sin dagbok i två smärre volymer. — År 1845 besökte hon Skandinavien och Island, öfver hvilka länder hon skref en intressant skildring.

En stor metallkanon, af Engelmännens eröfrad från Kineserna.

Den 1 Maj 1846 lemnade hon äntligen, vid 51 års ålder, Wien, för att göra sin första resa kring jorden. Hon åtföljdes härunder för en kort tid af grefve Berchthold; men under deras resa genom Brasilien tröttnade denne gentleman, och hon gick ensam att besöka Puri, eller detta lands indianske urinvånare, dervid hon hade att genomgå de mest romantiska äfventyr. Från Brasilien begaf hon sig vidare, förbi kap Horn, till Chili och derifrån till Otaheiti, hvilken ö hon på fjorton dagar noga undersökte. Härefter styrde hon kosan till Kina, men lyckades ej intränga i det inre af detta land; för vidare till Kalkutta och begaf sig derifrån landvägen till Bombay. Efter en kort vistelse i detta presidentskap skyndade hon till Bassora på väg till Bagdad. Från denna plats företog hon en farlig resa till Mosul, hvarunder hon, enligt sin egen beskrifning, färdades fram som den armaste Arab; och efter många vådliga äfventyr hvarunder hon med knapp nöd lyckats undkomma röfvere och skydda sig för sin ende följeslagares bedrägeri, den hon endast genom sin beslutsamhet och sitt mod höll i schack, fulländade hon sin resa öfver de Kurdiska bergen och ankom oskadd till Oroomiah's missionärstation. Derifrån fortsatte hon sin resa genom Persien, och tagande återvägen hem genom Ryssland, Konstantinopel och Athen, uppnådde hon Wien i November 1848.

År 1851, då fru Pfeiffer af österrikiska

regeringen erhållit den ringa summan af vid pass 1,800 rdr riksm., afseglade hon till Goda Hoppsudden, i den afsigt att för andra gången företaga en resa ikring jorden. — Hennes hufvuduppgift för resan var att genomresa Afrikas kontinent i riktningen af den nyupptäckta Ngamisjön; men reseomkostnaderna befunnos så stora att hon var tvungen att åtnöja sig med några få vandringar samt utförandet af sin andra plan — den, att undersöka Sunda-öarne.

I början af 1852 befann hon sig i Sarawak, derifrån hon inträngde till det inre af Borneo och besåg Sandaks guld- och dimantgrufvor. — Hon besökte sedermera Java och Samatra, der hon kom i beröring med den menniskoätande Batackstammen, hvilken ditintills vanligen undvikits af Europeerna. Hennes stilla och fridsamma sätt besegrade dock kannibalernas vilda natur, och hon synes tillochmed ha tillvunnit sig deras vördnad, enär de antogo att ingen annan än en öfvernaturlig varelse skulle kunna våga sig in ibland dem utan något annat beskydd än sina egna svaga krafter.

Hon kvarstannade temligen länge ibland de vilda folkön, för att blifva hemmastadd med deras vanor, och inträngde i landet längre än någon resande före henne.

Efter att ha besökt Moluckerna, afgick hon till Kalifornien, eller "det afskyvärda gulderlandet", som hon kallar det; seglade derifrån nedåt Amerikas vestkust, uppnådde Amazonflodens källa, gick öfver

Auderna, såg de snöhöljda bergstopparne Chimborazzo och Cotopaxi och besåg der efter allt hvad stort och skönt Norra Amerika har att uppvisa samt anlände, för andra gången under sina resor, till London, i slutet af år 1854.

Utän fruktan för olägenheterna af en framskriden ålder eller sina ganska ringa penningtillgångar, företog hon sin sista resa, för att undersöka den vilda och ogästvänliga ön Madagascar. Der ådrog hon sig en feber, från hvilken hon aldrig blef fullt återställd och hvilken, för kort tid sedan, slutades med hennes död i hennes födelsestad Wien.

Ehuru Ida Pfeiffer ej var en vetenskapligt bildad resande, efter nutidens fordringar, så har hon dock verkat mycket i vetenskapens intresse genom trogna berättelser om allt, som kommit inom sfären af hennes intelligenta observationer. Hon kunde bestämma en Orts läge, göra meteorologiska observationer och har lemnat rikliga bidrag till den entomologiska vetenskapen. På det hela taget kan hon med skäl sägas ha efterlemnadt ett namn, hvilket aldrig kan blifva nämndt utan förvåning och beundran öfver de lysande egenskaper, dem man sällan väntar sig hos en kvinna och hvilka ännu mera sällan karakterisera en sådan, utan att hon derigenom blir oqvinnlig.

En stor metallkanon.

Vi ha å sidan 365 meddelat en teckning af en oerhördt stor artilleripjes, hvil-

kände guld, silver och siden endast af det svåra arbete, som utförandet af de eleganta, brokiga mönstren förorsakade oem.

Väfrarne klagade högt öfver den ringa aflöningen, och ofta hade de tillochmed hotat sina principaler. De påstodo att manufakturisterna kunde gifva en vida större lön för arbetet, utan att betänka, att en sådan lönhöjning endast kunde blifva möjlig genom en minskning i arbetarnes antal, hvilken återigen ej kunde ske utan orättvisa mot de förfäskade. Men detta förstodo icke Lyons sidenväfvare. —

— Antoinette, vet du inte hvart Joseph har gått? — frågade slutligen väfvaren, hvars namn var Jacquard, i en ton, som vittnade om stor trötthet.

— Han har gått till sidenkramhandlarn, för att hemta litet siden, — svarade hustrun.

— Har han varit länge borta?

— Inte fulla två timmar; han har förmodligen fått vänta. — Men, Marie, du ser ju illamående ut! — till-

JOSEPH JACQUARD.

(ÖFVERSÄTTNING.)

I.

öfversta våningen af ett eländigt hus, som var beläget vid en af Lyons smärre gator, och genom hvars fönster eller snarare pappersstycken, ty glastrutorna hade blifvit ersatta af sådana, som kastade ett svagt sken, voro på en höstdag 1793 fyra personer sysselsatta med att förfärdiga guld- och silfverväf, en industrigren, som på den tiden gaf ifrågavarande stad ett så berömt namn. Ehuru maskinen arbetade litigt, herrskade dock i den lilla kammaren en pinsam tystnad, enär man der ej hörde något annat än vätskedens och snörens samtidiga buller.

Vid väfstolen satt på en hög bänk en man af ungefär fyratio års ålder, hvilken trampade, än till höger än till venster, för att med väftramporna sätta den tunga och illa konstruerade maskinen i rörelse. Nära honom satt en ung, men blek och af sorg förtärd kvinna, hvilken tillagade de spolar, som skulle fästas å väfstolen och på sidentyget skulle upprullas; tvenne unga flickor satte snörena i gång, hvilket måste ske i en mycket obehväm och plägsam ställning.

Vid den tidpunkt, om hvilken vi nu vilja tala, hade deras lidanden, som arbetade vid väfstolen uppnått sin största höjd. Trots den dåliga betalningen tvång dem nödvändigheten dock till ett oerhördt strängt arbete. Det gjorde ett pinsamt intryck, då man såg kontrasten emellan den torftiga omgifningen och de rika stofferna: de fattiga människorna

ken nyligen, på drottningens af England befallning, blifvit förflyttad från Woolwich till Windsors slott. Denna kanon har under sista kriget blifvit eröfrad från Kinneserna och öfverförd till England på skeppet "Sibyl". Den är en utmärkt väl arbetad artilleripjes af metall och väger något öfver 52 skeppund. Dess längd är 13 1/2 fot, omkretsen 7 fot och 3 tum och mynningen 12 tum. Till dess laddning åtgå vid pass 32 skålpund krut och den kan fortskaffa en kula af 19 å 11 pounds vikt. Blotta metallens värde har blifvit uppskattadt till 500 å 600 pund sterling.

"La Strada del Porto" i Neapel.

(Efter "L'illustration.")

Klockan var fem på morgonen då jag för första gången anlände till Neapel. Ångbåten, hvars machin blifvit stoppad vid inträdet i hamnen, gled ännu långsamt framåt, och redan hade hundradetals båtar från land, lagt sig vid fartygets för och akter samt rundtomkring dess sidor, likasom en skara uthungrade roffoglar omkring sitt byte. Hafvet gick högt och slungade mot hvarandra dessa hopträngda bräckliga farkoster, hvarifrån man hörde skrik, hotelser och förbannelser. Knappt hade "L'Hellespont" stannat, förr än hela denna hop som omgaf oss, började formligen äntra skeppet la Vittoria:

"Signor, *hôtel de Rome!* 'cellenza: *Albergo da Russia!* *la Grand-Bretagne!* *Bel-*

lade hon, idet hon vände sig till en af de unga flickorna, om hvilka vi förut talat.

— Det betyder ingenting, kära mamma! — svarade flickan. — Det är snart tid att gå till sängs, och under sömnen glömmar man ju bort allt.

— För att nästa morgon blifva pinad på nytt, — sade mannen.

— Hvad kan du väl önska dig mer, Charles? — frågade hans hustru med en blick, som uttryckte kärlek och förtröstan.

— Är inte denna årstid bättre, än den sista, då vi sågo dig draga svältremmen hårdare om lifvet, för att lättare kunna fördraga hungern, som uttömde dina krafter? Om arbetet nu också är svårt, så ha vi, Gud vare lof, ändå tillräckligt att äta. Var glada mina barn; var middagen klen, så ha vi i afton i stället stekta kastanjer och fläsk och dessutom så mycket bröd, ni vill ha.

En lätt suck från den yngsta flickan, som såg mycket svag ut, drog väfvarfruns uppmärksamhet till denna; men

le-Vue! la Speranzella! Camere con mobiglie! Croce di Malta! — och snart hade jag händerna fulla af kort, som dessa uteliggare från alla Neapels hôteller smögo i de resandes händer.

Under allt detta larm gjorde en "Petrucchio", i en gammal filthatt à la Pierrot, sina krumsprång och grimaser och skrålade "la Carolina", vid ackompagnement af en "tambour de basque", biträdd af tvenne virtuoser, hvilka af alla krafter trakterade en fiol och en jämmerlig guitarr. Nära derintill sågos två å tre bönder från Abruzzerna, som med spända kindben och stirrande ögon frambringade de mest sönderslitande toner ur sina klarinetter och "Zampogna's." Bullret af passagerarne och besättningen ökade ännu mera detta döfvande larm, som öfverröstades af det döfva bullret från machinen och det skarpa genomträngande ljudet af den utsläppta ångan. Småningom aftog dock detta tumult, hvar och en bortförde någon resande såsom sitt byte, och snart var skeppet öfvergifvet likt en uttömd onyttig grufva. Några formaliteter från polisens sida, qvarhöllo mig ombord. Jag väntade tåligt och betraktade sålunda i god rö denna beundransvärda tafra, som utbredde sig för mina ögon. Af alla världens städer är Neapel, der den ligger utbredd i fonden af golfen från Pausilippo ända till Portici, omkransad af kullar alltifrån Castel-Nuovo, der den sköljes af hafvet, till Capodimonte, som dominerar den, otvifvelaktigt den på en

det var omöjligt att förmå den späda varelsen att utbyta sitt arbete mot något lättare.

Det blef åter tyst — läpparne hvilade, men icke kropparne. Då Josephine ännu en gång omedvetet suckade, gjorde väfvaren ett uppehåll i sitt arbete och kastade en blick på henne.

— Den stackars flickan! — mumlade han, och liksom om han velat förjaga tanken på sin familjs olycka, arbetade han ännu ifrigare än förut.

— I går dog väfvarn Jaubert's hustru; vet du om det? — frågade Jacquard om en stund. —

— Åh, gudbevara oss, det visste jag inte! — svarade Antoinette. — Hvad dog hon utaf?

— Hvad var det vår flicka dog utaf förlidet år? Hvad dog Jeans syster utaf i förra veckan? Hvad var orsaken till min syster. Marions död, modren till din stackars systerdotter, Josephine? Hvaraf dö alla väfvare nu för tiden? Af hvad annat än armod och kraftlöshet? Betrakta dessa barn, kära hustru! — fortfor han i en

gång mest imponerande och eleganta.

Den enda rival, som kan täfla med denna Medelhafvets drottning, är Konstantinopel, som öfver Stambuls och Galatas kuster, utsträcker sina talrika moskeer, från hvilka hundratals minareter höja sig, samt sina tusentals olika träbus, beskuggade af cypresser och Johannisbrödräd. Den turkiska hufvudstaden synes måhända imposantare och egendomligare.

Underbar är också i sanning denna Bosfor, omgifven af en stad af tre mils längd, som på venstra stranden kallas Konstantinopel och på den högra Skutari, der en oräknelig mängd villor spegla sina hvita murar i den glittrande vågen. Men äfven Neapel utsträcker på en rymd af öfver två mil sin Maregellina, sin Chiaja, sin Spiaggia della marinella, alla öppna mot hafvet, samt sin golf, som omsluter Ischia, Procida, Nisida på ena sidan, Castellamare, Sorrente och Capri på den andra. I fonden af denna ojenförliga tafra urskiljer ögat de vågformiga konturerna af Vesuvius jemte de båda rykande spetsarne af vulkanen.

Ändtligen fri gick jag i land vid middagstiden "L'Hellespont", som skulle gå till Malta, hade bestämt afgangstiden till klockan fyra på eftermiddagen och således hade jag föga tid att se mig om. Knappt hade jag satt foten på fotsteget till en liten öppen vagn, ganska lik våra parisiska "mylords," förr än kusken i sträckande galopp satte af utåt de hvita glatta gatorna och kaierna, med fara att

mildare och lägre ton, medan han fixerade den unga flickan, som, utmattad af den onaturliga ställning, i hvilken de arbetade, ej hade skänkt någon uppmärksamhet åt samtalt.

— O Gud! — suckade återigen den lilla Josephines svaga stämma.

— Ack, kära hustru, det är inte svårt att se att hon snart skall följa sin mor! — fortfor mannen i hviskande ton, under det att han torkade svetten ur pannan.

— Säg inte så, Charles! — sade Antoinette med en ovilkorlig rysning.

— Har du inte märkt hur krampaktigt sammandragna hennes lemmar äro. Tillochmed natten med dess hvila kan inte återge henne hennes förra gestalt.

— Josephine har alltid varit klen och svag, — svarade Antoinette, alldeles som om hon själf velat förespegla sig något. — Då dethär stycket blir färdigt, vill jag låta henne hvila ut några dagar, så att hon kan bli

(Fortsättning pag. 370.)

Strada del P. Neapel.

S. ODEFROY DU RAND

tjugo gånger i timman se sitt ök halka omkull på den hala stenläggningen och rulla den olycklige resenären tjugo steg derifrån. Jag for på måfå utan något bestämdt mål, och min kusk förde mig således öfverallt der det behagade honom. Under denna snabba färd såg jag af Neapel endast en massa hus, som ilade förbi mina ögon; jag hörde endast sorlet från dessa folkrika kaier och gator. Dessa skrik, dessa lifliga gester, detta tumult i gränder och på torgen, gjorde att jag tyckte mig vara bland en massa galningar; jag var likasom döfvad af detta larm, och tre timmar derefter gick jag åter ombord, sedan min calesion fört mig till embarke- ringsstället. — —

Tio månader senare återkom jag ifrån Rom till Neapel, och jag fick nu på när- mare håll betrakta denna bullersamma befolkning, som jag förut endast sett till hälften och hvars larm hade bedöfvat mig för en hel dag. Det var alldeles samma folk, alltid lika stojande. Det lefver på gatan; denna tillhör Neapolitanaren och han henne; gatan är hans egendom; han finner der sina förströelser och uppgör der sina affärer, han uppsätter der sin butik och sitt kök; han är der hemma hos sig och bryr sig föga om den, som i förbi- gående observerar honom under hans kåraste bestyr.

Hvilken skillnad emellan Neapolitanar- ne och deras majestätiska grannar i Rom! Den lazaron, som, lik en ödla i solske- net, lefver på Neapels gator är till sin na-

bättre. Med Marie är det något helt annat; hennes blek- het kommer inte af sjuk göt, utan af stillasittande i ett trångt rum, i hvilket luften alltid blir sämr; en liten spatsertur skulle uppfreska hennes helse och hennes blick; ty hon har ursprungligen en god natur.

— Ja, som ett ungt mulnbärsträd, som är förtorkadt i roten, — svarade väfvaren, under det han fortfor med sitt arbete.

— Vi skola ej få behålla henne längre än hennes syster och Marion; hon skall dö och hennes bror Joseph, min lille Joseph äfvenså, och vi skola ej ha någon, som tillsluter våra ögon, stackars hustru!

— Gud är god; Charles, — svarade Antoinette med resignation och tvång sina bleka läppar till ett leende, för att stärka sin mans mod — han skall icke lemna oss barnlösa. Känner du dig illamående, Marie? — fortfor hon, idet leendet på hennes läppar vid flickans anblick försvann.

tur föga imponant; han härstammar på långt håll ifrån Tullius Cicero eller Agrip- pa, från Curtius eller Nomentanus, men hans ädla börd är ej särdeles störande för hans vanor, den teatraliska värdigheten förlorar utan tvifvel derpå, men det mun- tra lifvet på gatorna och de allmänna plat- serna vinner derigenom betydligt.

Hela världen armbågar sig här fram och blandar sig om hvarandra; svartkläd- da personer, munkar till fots eller ridan- de på åsnor, qvinnor, soldater, sbirrer, för att ej tala om frigifna straffångar, som försigtigt hålla händerna öfver sina fickor, af fruktan för tjufvar. Det är här som lif- vet rör sig i sin fulla friskhet, och ingen- ting är mer roande än detta folklif midtpå ljusa dagen och i hela världens åsyn.

Betrakta t. ex. omstående vy af "Strada del Porto": hela Neapel visar sig der för er i ett enda af sina kvarter, hvilket är bland de folkrikaste i den bullersamma staden.

Se här till en början denna exposition af en, som försäljer "frutta di mare" och hvilken begärliga varor presentera sig på ett bord i små platta, med mossa garne- rade korgar: här finnas ostron från Fusaro, tryffel i hvita snäckor, "vengolo", "patel- la reale."

Vid sidan af denne uppblåste ostron- handlare har en qvinsperson på marken inrättat en ugn, der hon kokar polyper; men akta er för denna under bar himmel tillagade anrättning; den är seg och af en oangenäm smak, men lazaronen värderar

— Nej, mammita, bara litet grand tröt! — svarade den unga flickan. — Men Josephine är sjuk.

En lätt knackning på dörren afbröt samtalet.

II.

Den litiga värfvarfamiljen var öfverraskad af att under arbetstiden få besök af någon, och ännu mera öfver- raskad, då dörren öppnades för den besökande. Mor och dotter stego båda, litet förlägna upp, då en smärt, vacker man inträdde i rummet. Han var ungefär tjugufem år gammal och klädd efter det mode, som då för tiden ut- märkte de högre stånden: sidenstrumpor och skor med breda silfverspännen; knapparne i hans sammetsrock vi- sade i upphöjdt arbete en fjärl; vid sidan bar han en värja och på hufvudet en trekantig hatt.

— Herr Brechet! — utropade Antoinette, och bjöd den främmande en stol. — Är det ni, som helsar på oss?

— Som ni ser, fru Jacquard; men låt inte störa er,

den dock lika högt som macaroner. Ni känner redan förut dessa nationela maca- roner, hvilka nästan samtidigt tillagas och förtäras och som Neapolitanaren tager med fingrarne, så snart de kommit ur re- staurantörens gryta.

"Alici, alici!" ropa de på alla punkter af stranden församlade fiskarena och ho- pen och stadens borgare trängas ikring dessa butiker, som äro uppfyllda med små sardiner, hvilka äro alldeles färska och utan fjäll och dem hvaroch en tar med sig i pappersstrutar; ty det neapolitanska folket eger aptitens mod, ingen falsk am- bition håller det tillbaka, och borgaren i Neapel är man för att sjelf köpa sin fisk och att bära till torget den korg, i hvil- ken han skall förvara hvad han köper. Är han hungrig, går han icke att äta "pane di Spagna" eller "mustaccioli" hos Barbati eller hos Schweizer: han stannar hos förste ravioli-försäljare, han påträffar; och är han törstig, så har han alltid en "acquajola" till hands. Det finnes knappt något stålligare än en sädander vatten- försäljning: på fyra förgyllda pelare hvil- lar ett slags tronhimmel, prydd med grö- na qvistar och vimplar af alla möjliga färger; under denna baldakin står en ma- donna, omgifven af helgonbilder och håll- lande "il bambino" på sina armar; ofant- liga högar af citroner och oranger från Nocera samt "Mandariner" från Palermo, af glas af alla möjliga dimensioner, af kristallburkar, kopparkärl och tillbringare för Sambucco's vatten, upptaga framsidan

annars måste jag åter aflägsna mig. Hur är det med er, fader Jacquard?

— Hm! det har inte en arbetare tid att tänka på, herr Brechet; men jag tackar för er vänliga för- frågan.

— Jag har varit borta och sålt några stycken atlas åt herr Guinaz; och då jag på hemvägen kom att gå er gata, så ville jag inte gå förbi, utan att se efter, hur ni mädde. Och därför är jag nu här, fader Jacquard.

— Det är ett skönt ställe för en sådan herre, — sade väfvaren.

— Det frågar man föga efter, då man vill besöka en vän. Men hur står det till med er, mamsell Marie? — tillade han, idet han vände sig mot den unga flickan.

Marie rodnade och såg icke upp ifrån sitt arbete.

— Som ni ser, herr Brechet! — svarade modren hastigt.

— Och lilla Josephine?

— Som vanligt! — svarade Antoinette.

af denna butik, vid hvilken hela gatans befolkning släcker sin törst.

Mellan dessa grupper af människor, som trängas invid lotteribyrån och hvilka omgifva en gatsångare, cirkulerar den ryktbare "corricolo'n", detta för platsen egenomliga åkdon, hvilket, ursprungligen bestämmt för tre personer, genom ett underverk af mensklig hoptryckningsförmåga kan mottaga ända till femton passagerare.

Vid denna korsgata i den oroliga staden fattas intet annat än denna folkhops konung och afgud, "Pulcinella." Följ mig utåt denna breda gata, som går ifrån Molo till "Largo del Castello"; det är der, som alla teatrarne ligga hopträngda, ifrån "San Carlo" ända till Sebeto-teatern, ifrån operan ända till marionett-teatern.

Af alla dessa skådeplatser, der man uppför opera, dram, opera comique, lustspel, är "San-Carlinos" den mest besökta och mest populära. Det är der, som Polichinelle skrattar och gråter, gestikulerar och dansar två gånger om dagen. Hur litet Italienska ni än kan, förstår ni ändå de aktörers dialog, som omgifva honom; hvad honom sjelf beträffar, så är det folkets talesätt och dess bondspråk, han begagnar, och de förstå hvarandra fullkomligt; och ni skall få skratta, mera än skäligt är, åt hans burleska utrop, hans grimacer och komiska gester. Det är visserligen sannt att pjесens innehåll föga generar honom; han är fri, han improviserar öfver ett gifvet tema, alldeles

som hans kamrater på samma teater och en och annan af dem har stundom rätt lyckliga infall. I en fé-pjes, jag mins icke rött hvilken, anländer Polichinelle till helvetet, — en hel hop små brinnande lyktor innesluta der de dödas själar. — Se här — säger Polichinelle — en advokats själ! Den här har tillhört en läkare, dender en domare . . . Och den här? — En stackars satan, som arbetat natt och dag, för att försörja sin familj! — Och denna själ — upplyser Polichinelle slutligen — är "*l'anima d'un povero attore di San-Carlino*" (en fattig skådespelares vid San-Carlino själ).

Kejsar Napoleons likvagn.

(Efter "L'Illustration".)

Suveränernas museer innehålla talrika minnen af Napoleon; — — men de intressantaste ibland dessa äro de, som erinra om fångenskapen på St. Helena.

Vi se å omstående planch återigen ett minne af denne man, som blef så stor, nemligen den likvagn, som förde hans döda lekamen till dess sista hvilorum. Denna vagn, som länge varit förvarad i Woolwich i England, har nyligen derifrån blifvit af drottning Victoria afsänd som en present åt franska nationen.

Vagnens underrede har förut tillhört det åkdon, som kejsaren begagnade under sina utfarter på ön, och det är på hans befallning, som denna förvandling blifvit gjord. Likvagnen qvarstod i Longwood ända till 1828, då Hudson Lowe lät öfverföra den till England.

Sedan franska regeringen hos drottning Victoria framställt sin önskan, att komma i besittning af alla de föremål, dem kejsaren begagnat under sin fångenskap, har hon genom denna present velat gå dessa önskningsar till nötes.

Beklagligtvis återstår af likvagnen ej mer än underredet, den på c-fjädrar hvilande botten, på hvilken kistan hvilat, samt de fyra stolpar, som uppburit taket med dess draperier. Personer, som i Woolwich besett vagnen, ha nemligen derifrån bit för bit medtagit hela beklädnaden, för att ega ett minne af kejsaren. Engelska regeringen har därför låtit restaurera vagnen, hvilket blifvit med största omsorg utfördt, efter de noggrannaste uppgifter af en gammal kusk, som varit i tjänst hos sir Hudson Lowe på St. Helena.

I sitt närvarande skick är vagnen utmärkt praktfull. Den är klädd med särdeles vackert svart kläde, som på ett artistiskt sätt blifvit draperadt och fransadt med svart silke. Alla fyra hörnen äro mycket smakfullt prydda med "chaperoner," ofvanför hvilka strutsfjädrar blifvit anbragta.

Man är i okunnighet om hvilken plats som skall upplåtas åt detta intressanta monument. Oss synes Invaliderdömen lämpligast dertill, der den borde placeras nära sjelfva kejsarens graf. Man må akta sig för att deraf göra en artikel för ett museum. Det är endast i kejsarens grafkapell, som denna likvagn skall qvarstå som ett värtligt minne. Det skall der verkligen påminna om de sista stegen här i verlden af denna stora skugga, som nu slumrar under Invalidernas döm.

— Hvar är min lille vän Joseph? Jag ser inte till honom.

— Han har nyss gått ut, men kommer snart hem igen.

— Herr Brechet, — sade Jacquard, afbrytande, — ni har, som jag förmodar, kommit hit, för att fordra de tre kronorna, som jag är er skyldig?

— Hvad har ni för en tanke om mig? Åh fy! Tvärtom — skulle ni behöfva två eller tre till, så behöfver ni bara säga till.

— Jag känner mig redan stå i en alltför stor förbindelse till herrn.

— Tänk inte på det, ni, fader Jacquard!

— Men jag tänker ändå derpå, herr Brechet; det är min skyldighet att tänka derpå.

— Hvilken dårskap! Det fins ju ännu flera utvägar, hvarigenom ni inte allenast kan göra er qvitt den skuld ni redan har, utan tillochmed förskaffa er ännu mera.

— Ni menar väl, om jag blifve atlasväfvere, herr

Brechet? Men jag är bara sidenväfvere och skall förblifva en sådan ända till min död.

— Jag menade inte det, — svarade den unge mannen, med blicken riktad på Marie.

— Då förstår jag inte hvad ni menar.

Atlasfabrikören dröjde ett ögonblick att svara, men tillade derefter i fast ton.

— Ni har en dotter, fader Jacquard!

— Och en god flicka, herr Brechet, en flicka, öfver hvilken en far kan vara stolt.

— Godt; jag har två verkstäder — den ena för atlas, den andra för sammot. Jag är lika mycket bekant under namnet atlasväfveren Brechet, som under namnet sammotväfveren Brechet . . .

— Jag förstår er inte riktigt, — afbröt honom Jacquard.

— Låt då herr Brechet tala till slut, Charles! — sado Antoinette bedjande till sin man.

— Jag har redan sagt, att jag eger två verkstäder;

och i hvardera af dem gå tjugo arbetare; — återtog nu Brechet — och likväl fattas det ännu något i dessa båda verkstäder, fader Jacquard!

— Arbetare blir väl nog lätt att få, herr Brechet!

— Men jag söker inga arbetare; jag talar om ett fruntimmer.

— Ack, ett sådant måtte väl vara mycket lätt att träffa på!

— Nej, fader Jacquard; jag söker en följeslagerska för lifvet — en hustru.

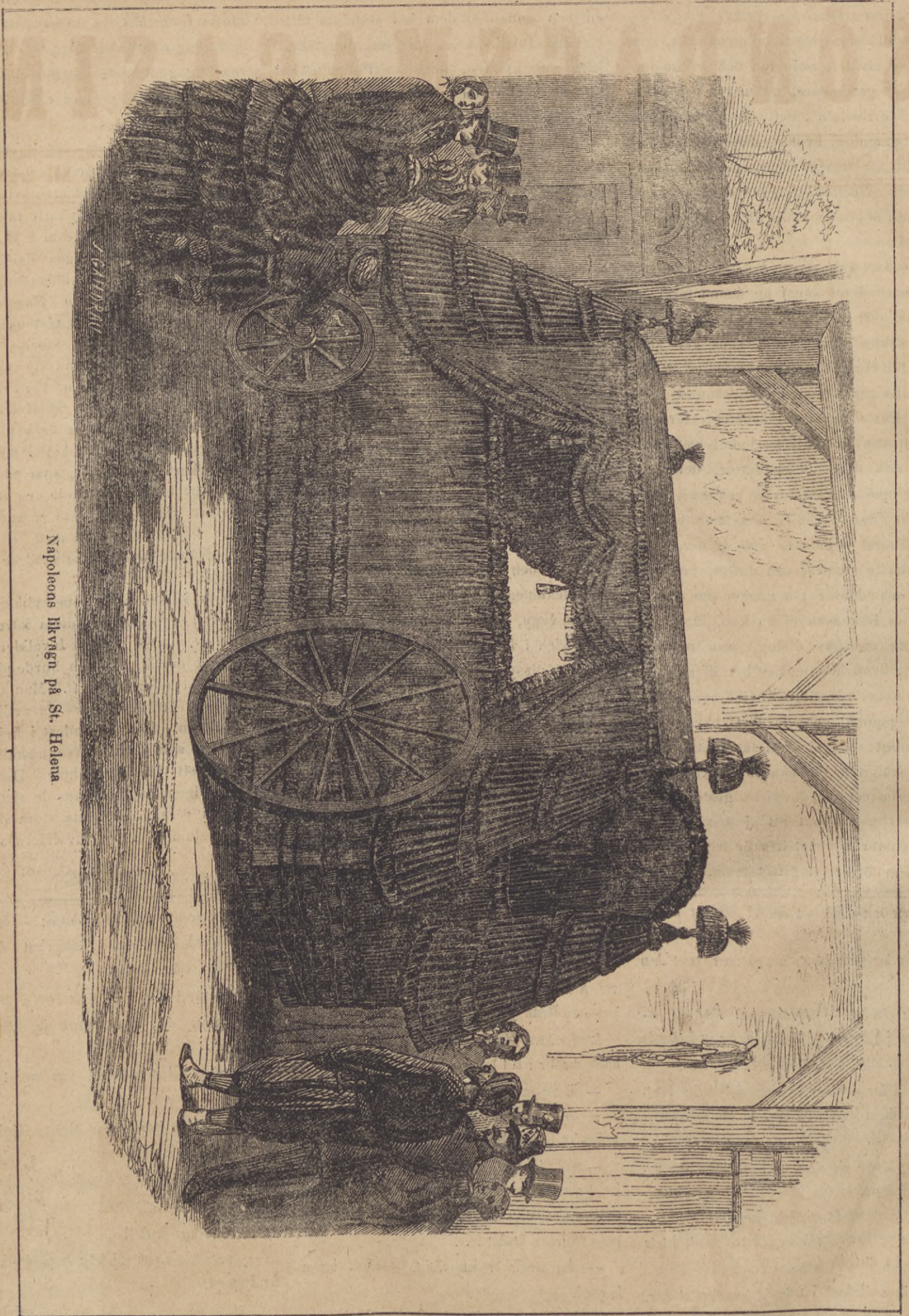
— Nu förstår jag er, herr Brechet!

— Och om ni skulle vilja?

— Hvad, herr Brechet?

— Svara mig, om ni vill, fader Jacquard och ni ock, fru Jacquard!

(Forts.)

Napoleons likvagn på St. Helena

Härmed följer Romanbihangat: "Flickan på Helgoland," pag. 21—28.

Nästa No utgifves Söndagen den 28 November.

C PETERSENS OFFICIN 1858.